

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.09.18

**Inventaris van de archieven van de 1e
divisie / het 1e Legerkorps (1859)
1873-1941**

Versie: 25-06-2023

J.C.M. Linssen

Nationaal Archief, Den Haag 1984

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Historisch overzicht.....	7
Het ontstaan van het veldleger en de divisies.....	7
Divisiecommandanten.....	8
Reorganisatie.....	9
De periode 1881-1914.....	9
De mobilisatie 1914-1918.....	10
De jaren 1918-1939.....	11
De mobilisatie 1939-1940.....	12
Uitrusting.....	13
De strijd in mei 1940, de capitulatie en de ontbinding van het leger.....	13
Capitulatie.....	14
Commandanten van de 1e Divisie/het 1e Legerkorps 1873-1940.....	15
Voor het samenstellen van dit historisch overzicht werd geraadpleegd:.....	16
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	16
De verwerving van het archief.....	17
Inhoud en structuur van het archief.....	18
Selectie en vernietiging.....	18
Verantwoording van de bewerking.....	18
Verantwoording van de inventaris.....	18
Secties.....	18
Archieven van andere onderdelen.....	19
Agenda's en correspondentie.....	20
Classificaties en index.....	20
Aantekeningen.....	21
(Her)bewerking.....	21
Verwant materiaal.....	22
Beschikbaarheid van kopieën.....	22
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	23
A. DE ARCHIEVEN VAN DE STAF VAN DE 1e DIVISIE/HET 1e LEGERKORPS ALS ORGANISATIE OP VOET VAN VREDE.....	23
1. Stukken van algemene aard.....	23
1.1. Agenda's.....	23
1.1.A. Agenda's Algemeen.....	23
1.1.B. Agenda's Geheim.....	24
1.1.C. Agenda's persoonlijk.....	26
1.1.D. Agenda's intendant.....	26

1.1.E. Overige Toegangsmiddelen.....	27
1.2. Correspondentie.....	27
1.2.A. Correspondentie van algemene aard.....	27
1.2.B. Correspondentie van geheime aard.....	27
1.2.C. Correspondentie van persoonlijke aard.....	28
1.2.D. Correspondentie van de intendant.....	29
2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen.....	30
2.1. Oefeningen.....	30
2.2. Cursussen.....	31
2.3. Ceremonieel.....	31
2.4. Instructies.....	31
2.5. Overige Onderwerpen.....	32
B. DE ARCHIEVEN VAN HET 1e LEGERKORPS ALS ORGANISATIE OP VOET VAN OORLOG.....	33
1. Agenda' s.....	33
2. Correspondentie.....	33
C. HET ARCHIEF VAN HET REGELINGSBUREAU VAN HET 1e LEGERKORPS.....	35
Bijlagen.....	37
Index.....	37

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

1e Divisie; 1e Legerkorps

Periodisering:

archiefvorming: 1873-1941

oudste stuk - jongste stuk: 1859-1941

Archiefbloknummer:

3409

Omvang:

288 inventarisnummer(s); 10,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Staf van de 1e divisie / het 1e Legerkorps op voet van vrede

1e legerkorps als organisatie op voet van oorlog

Het Regelingsbureau van het 1e legerkorps

Samenvatting van de inhoud van het archief:

De archieven van de Staf van de 1e Divisie, het 1e Legerkorps op voet van vrede en op voet van oorlog en van het Regelingsbureau van het 1e Legerkorps bevatten voornamelijk agenda's en correspondentie betreffende diverse onderwerpen, zoals personele aangelegenheden, voorlichting en propaganda, ceremoniële aangelegenheden, (herhalings)oefeningen, opleidingen, wielrijders, zadelmakers, wapens en munitie, krijgstucht, capitulanten en chemische oorlogsvoering. Verder o.a. stukken betreffende de Geneeskundige en Veterinaire Dienst en de drinkwatervoorziening in het gebied achter de Hollandse Waterlinie in 1939-1940.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, 1e Divisie; 1e Legerkorps, nummer toegang 3.09.18, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, 1e Divisie / 1e Legerkorps, 3.09.18, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

HISTORISCH OVERZICHT.

HET ONTSTAAN VAN HET VELDLEGER EN DE DIVISIES.

Toen in juli 1870 een oorlog tussen Frankrijk en Pruisen uitbrak en er geen zekerheid bestond dat deze zich tot het gebied van een van deze mogendheden zou beperken, besloot de Nederlandse regering tot de mobilisatie van een gedeelte van het leger. De uitvoering van deze operatie, die een sterk geïmproviseerd karakter droeg, liet veel te wensen over. Bovendien kwam hierbij een groot aantal technische gebreken en leemten aan het licht. Op 20 juli, de dag van de mobilisatie, bepaalde Koning Willem III dat er een zgn. mobiel leger of observatieleger zou worden gevormd, bestaande uit drie divisies van elk twee brigades en uit drie afzonderlijke brigades.

Een in tijd van vrede vastgestelde oorlogsorganisatie van dit mobiele leger, dat in latere jaren de naam veldleger zou gaan dragen, bestond toen nog niet. De mobilisatie bestond uit het mobiel maken en op voet van oorlog brengen van een bepaald aantal bataljons infanterie, eskadrons cavalerie, batterijen veld- en rijdende artillerie en compagnieën mineurs, welke eerst later tot grotere verbanden werden gegroepeerd. Aanvankelijk bestond er geen opperbevel, noch een veldleger-of divisiecommando. De gemobiliseerde troepen stonden onder rechtstreeks bevel van de inspecteurs der infanterie, cavalerie, artillerie en genie.

Het hoofdkwartier van het mobiele leger, dat onder opperbevel van de Prins van Oranje stond, bevond zich in Utrecht. Aan hem waren toegevoegd: de chef van de Generale Staf, kolonel G.P. Booms, de hoofdintendant, generaal-majoor H. Hardenberg, de commandant der artillerie, kolonel F.C.H. Baron van Tuyll van Serooskerken, de commandant der genie, majoor A. Tutein Nolthenius. De Ie Divisie, die haar hoofdkwartier had te Haarlem, stond onder bevel van luitenant-generaal J.H. Engelbrecht. De Ie Brigade der Ie Divisie had als hoofdkwartier 's-Gravenhage en stond onder bevel van kolonel W.F. Le Maitre; de 2e Brigade had als hoofdkwartier Alkmaar en stond onder bevel van kolonel W. von Wrangel auf Lindenberg. Op 23 juli waren de troepen van het veldleger ter plaatse. Door het terugroepen van de officieren, die zich met verlof bevonden en het onder de wapenen komen van verlofgangers der Nationale Militie bedroeg de effectieve sterkte van de gehele Nederlandse krijgsmacht op 25 juli 61.055 man, t.w. 1955 officieren, 59.100 onderofficieren en manschappen. Zij beschikte over 4.250 paarden en 108 vuurmonden, georganiseerd in 35 bataljons infanterie, zestien eskadrons cavalerie, veertien veldbatterijen, vier rijdende batterijen en twee compagnieën mineurs. Er bestond geen afzonderlijke cavalerieorganisatie. Van de vier regimenten huzaren werden er twee ingedeeld bij de Ie Divisie en één regiment bij de IIIe Divisie. Eén regiment werd over de drie afzonderlijke brigades verdeeld. De batterijen artillerie waren bij de brigades ondergebracht, divisieartillerie, dan

wel reserveartillerie, bestond nog niet. De artillerie was grotendeels immobiel doordat van het aantal voor de bespanningen benodigde paarden ongeveer de helft ontbrak, ofschoon er ruimschoots in het land aanwezig waren. In juli 1870 moesten, om de organieke sterkte aan paarden te bereiken, nog 1.255 paarden worden aangekocht of worden gevorderd. De achttien batterijen rijdende- en veldartillerie beschikten pas eind september over hun volledige uitrusting. Het leger was toen reeds geheel gedemobiliseerd. Ook bij de cavalerie bestond aanvankelijk een gebrek aan paarden. Uit het bovenstaande blijkt dus duidelijk dat dit mobiele leger in 1870 niet geschikt was om reeds spoedig na de mobilisatie offensief op te treden, hetgeen gelukkig toen ook niet nodig is geweest. In verband met het verloop van de krijgshandelingen in Frankrijk besloot de regering al vrij snel om tot demobilisatie van de strijdkrachten over te gaan. Hiermee werd op 14 september een aanvang gemaakt. De mobilisatie van 1870 bewees hoe gevaarlijk het was in vredetijd de materiële voorzieningen voor het leger op voet van oorlog te verwaarlozen. De toenmalige minister van Oorlog, A. Engelvaart, verklaarde hieromtrent in zijn verslag over de mobilisatie aan de Staten-Generaal: "Het tijdperk van voorbereiding tot de oorlog is in onze wetgeving onbekend. Blijkbaar heeft de wetgever slechts oog gehad op vrede en oorlog, alsof die twee toestanden scherp van elkaar gescheiden waren en geen tijd van overgang bestond". De opgedane ervaringen tijdens de mobilisatie van 1870 hadden geleerd, dat er aan de strijdkrachten zowel in kwantitatief als in kwalitatief oogpunt dringend een en ander veranderd diende te worden. Tevens werd ingezien dat een mobilisatie reeds in vredetijd moest worden voorbereid. Voor het regelen van de mobilisatievoorbereiding en het treffen van enkele andere maatregelen op organisatorische gebied werden op 1 juli 1873 staven opgericht van de Ie, IIe en IIIe Divisie. De IVe Divisie werd pas per 1 juli 1905 opgericht, terwijl het Hoofdkwartier van het Veldleger op 1 oktober 1907 werd opgericht. Eveneens werden de regimenten infanterie uitgebreid met een staf.

DIVISIECOMMANDANTEN

Divisiecommandanten hadden tot taak het bevorderen van de geoefendheid en de tactische samenhang van de onder hun bevelen gestelde troepen. Dit laatste was echter door de structuur van het veldleger, waarbij regimenten uit schooleenheden bestonden en waarbij oefenen in oorlogsverbanden slechts zeer onvoldoende kon worden beoefend, bijna onmogelijk. Bovendien bestond er geen rechtstreeks verband tussen de vredes- en oorlogsonderdelen en was er voor de divisiecommandanten slechts sporadisch gelegenheid om zelf de leiding te nemen bij een oefening met troepen van verschillende wapens of het bevel te voeren over een grote eenheid. De commandanten dienden tevens bijzonder het oog te houden op de bij mobilisatie uit de divisie te vormen oorlogsverbanden. Hiertoe werd reeds in vredetijd een uitgebreide voorbereiding opgezet. Opgelegde mobilisatiegoederen dienden aangevuld en onderhouden te worden, vervoersaspecten in ogenschouw te worden genomen, lastgevingen, zakboekjes en andere mobilisatiebescheiden up-to-date gehouden te worden. De divisiecommandanten waren tevens bevelhebber in een militaire afdeling. Als zodanig stonden zij rechtstreeks onder de bevelen van de minister van Oorlog/Defensie en hadden zij onder hun bevel de

garnizoens-commandanten, commandanten en chefs van dienst die bevoegd waren om op te treden in aangelegenheden die betrekking hadden op de garnizoensdienst, de militaire politie, het gedrag van militairen in het openbaar of de militaire bijstand. Zij waren belast met de voorbereiding van het gebruik van militaire machtsmiddelen in geval van handhaving of herstel van de openbare orde en de voorbereiding van het militair gezag in die omstandigheden. Zij stelden zich beschikbaar voor het plegen van overleg met de commissarissen der Koningin en de burgemeesters betreffende militaire maatregelen ter handhaving of herstel van orde en rust en het verlenen van militaire bijstand en verstrekten desgevorderd de last tot het verlenen van militaire bijstand door in hun militaire afdeling verblijf houdende troepen. Tenslotte hadden zij toezicht op huisvesting, stalling en gebruik voor militaire doeleinden van gebouwen, terreinen en dergelijke. De Commandant van de 1e Divisie was Bevelhebber in de eerste Militaire Afdeling.

REORGANISATIE

De na 1870 opvolgende ministers van Oorlog hebben getracht, binnen het kader van het bereikbare en gebonden aan de grondwettelijke bepalingen, de gebreken in de krijgsmacht te verbeteren. In 1881 kwam een belangrijke legerreorganisatie tot stand onder minister van Oorlog A.E. Reuther, die een oordeelkundig stelsel van landsverdediging ontwierp en daarop de legervorming en de legerorganisatie baseerde. Hij organiseerde allereerst het operatief orgaan, het veldleger, in drie divisies, elk bestaande uit drie regimenten infanterie, één regiment cavalerie, één regiment veldartillerie en één compagnie genietroepen. Indien nodig stond devarende pontontrein, d.w.z. een eenheid bestaande uit brugslagmaterieel die zich over het water verplaatste, ter beschikking van het veldleger. Een commando veldleger zou alleen in oorlogstijd worden opgericht, terwijl het divisieverband zich in vredetijd alleen over de regimenten infanterie uitstreckte. Teneinde een zelfstandige cavaleriebrigade te kunnen vormen uit de cavalerie en het Korps Rijdende Artillerie werd er bepaald dat de regimenten cavalerie geheel of gedeeltelijk aan de divisies konden worden onttrokken. Het veldleger was bestemd voor het uitvoeren van operaties buiten de linies en stellingen, die door aparte troepen werden bezet.

DE PERIODE 1881-1914.

In 1881 bestond de 1e Divisie als vredesorganisatie uit het Regiment Grenadiers en Jagers en het 4e en 7e Regiment Infanterie. Op 10 juli 1904 werd zij uitgebreid met het 10e Regiment Infanterie, terwijl in 1905 het 7e Regiment hieraan werd onttrokken. In 1909 veranderden de infanteriedivisies door toevoeging van onderdelen van andere wapens in gemengde eenheden. Zo kwamen in genoemd jaar het 3e Regiment Huzaren en het 2e Regiment Veldartillerie onder de 1e Divisie te ressorteren.

In de jaren 1893-1903 kwamen er op het gebied van de legervorming enkele regelingen tot stand, waardoor onder meer de sterkte van de krijgsmacht werd opgevoerd. Mede als gevolg daarvan kon in 1905 het veldleger worden uitgebreid met een vierde divisie.

Op 1 oktober 1907 kreeg het de volgende samenstelling: het Hoofdkwartier van het Veldleger, vier divisies, het Korps Rijdende Artillerie en het Eskadron Ordonnansen. Elke vredesdivisie bestond vanaf dat moment uit een staf, twee infanteriebrigades met elk drie regimenten infanterie, een regiment cavalerie en een regiment veldartillerie. Het veldleger kreeg nu op papier een sterkte van ongeveer 80.000 man.

Op 1 maart 1912 trad een nieuwe militiewet, opgesteld door minister van Oorlog H. Colijn, in werking. Deze bracht een aantal belangrijke verbeteringen, waaronder de uitbreiding van het aantal jaarlijks op te roepen dienstplichtigen, waardoor het mogelijk werd de tactische eenheden beter te oefenen, en een meer uniform opleidingssysteem. Colijn breidde verder de infanterie met 24 bataljons uit. Er werden nu twaalf infanteriebrigades gevormd van elk twee regimenten. Ieder infanterieregiment bestond uit drie bataljons en een depotcompagnie, die als opleidingseenheid fungeerde. De organisatie van het leger werd nu zodanig verbeterd dat snel van vredes- op oorlogsvoet kon worden overgegaan. Dit werd mogelijk door het verschil tussen de vredes- en oorlogssituatie tot een minimum te beperken. De kernen van de oorlogseenheden waren in vreedetijd reeds aanwezig.

DE MOBILISATIE 1914-1918.

Op 31 juli 1914 kondigde Nederland de mobilisatie af. Deze had een voorspoedig verloop; binnen twee dagen was zij voltooid. Het commando over de gezamenlijke strijdkrachten werd in handen gelegd van de opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, generaal C.J. Snijders, tot op dat moment chef van de generale staf. De vier divisies van het veldleger kregen de volgende locaties: de Ie Divisie langs de Noord- en Zuidhollandse kust, de IIe langs de IJssel, de IIIe in Noord-Brabant en de IVe als reserve op de Veluwe. Als reactie op de gevechtshandelingen in België besloot de opperbevelhebber onder meer tot verplaatsing van deze laatstgenoemde divisie naar Noord-Brabant. Toen als gevolg van de Duitse aanval op Antwerpen, begin september 1914, het nodig bleek de locaties van de IIIe en IVe Divisie meer naar het westen te verschuiven, kreeg de commandant van de Ie Divisie opdracht één van zijn brigades naar oostelijk Brabant over te brengen. Gedurende de mobilisatie bestond elk van de vier divisies van het veldleger uit een staf, drie brigades infanterie van elk twee regimenten, verder een compagnie wielrijders, en bereden mitrailleurafdeling, een eskadron huzaren, een regiment veldartillerie, bestaande uit drie afdelingen, een compagnie veldpioniers en de divisietrein. Deze laatste bevatte een infanteriemunitietrein, een artilleriemunitietrein, een telegraaf afdeling, een verplegingsafdeling en een pontonafdeling. De staf van een divisie was verdeeld in 5 secties, t.w.: Sectie I Generale Staf, Sectie II Intendance, Sectie III Geneeskundige dienst, Sectie IV Artillerie en Sectie V Rechtspleging. Elke divisie had een sterkte van 23.000

man en beschikte over 3.500 paarden en 800 voertuigen. De omvang van het gemobiliseerde leger was alleszins redelijk, maar de bewapening, de uitrusting en de graad van geoefendheid bleken onvoldoende. Een deel van deze tekortkomingen kon echter in de loop van de volgende jaren worden opgeheven.

DE JAREN 1918-1939.

De sluiting van de wapenstilstand op 11 november 1918 maakte voor Nederland een einde aan het dreigende oorlogsgevaar. Op 14. november werd een begin gemaakt met de demobilisatie, die tot in mei 1919 voortduurde. Als reactie op de gruwelen van de voorbije oorlog won de ontwapeningsgedachte in Nederland meer en meer terrein. Dit idee, dat nog werd versterkt door het idealisme dat geput werd uit de oprichting van de Volkenbond, werd door enkele politieke partijen overgenomen. Mede onder invloed daarvan besloot de regering tot inkrimping van het leger en bezuiniging op de defensie-uitgaven, wat onder meer tot uitdrukking kwam in de Dienstplichtwet van 1922 en een reorganisatie van het veldleger, dat zou gaan bestaan uit acht mobiele divisies en een lichte brigade.

Een ingrijpende wijziging in de vredesorganisatie vormde de opheffing van het bataljonsverband bij de infanterie. Het regiment infanterie bestond nu uit enkele schoolcompagnieën, terwijl alleen een zwakke regimentsstaf de kern voor de regimentsstaf in oorlogstijd vormde. Na 1922 is herhaaldelijk het aantal schoolcompagnieën (twee of drie) gewijzigd. Met de invoering van de schooleenheden daalde de bestaande graad van paraatheid van het veldleger aanmerkelijk. Een systematische opleiding van de reserve-officieren als lagere aanvoerders van het oorlogsleger werd met kracht ter hand genomen.

De bezuinigingen in de jaren '20 en '30 hadden voor defensie catastrofale gevolgen, die tot diep in de jaren dertig doorwerkten. Bedroegen de defensie-uitgaven in 1919 nog 207 miljoen gulden, in 1921 was dit reeds teruggebracht naar 127 miljoen, met als dieptepunt 1934: 75 miljoen. In zestien jaar tijd werd 235 miljoen minder uitgegeven dan door de Staten-Generaal was gevoteerd. Enige verbetering trad in toen luitenant-generaal I.H. Reynders, chef van de generale staf sinds 1 mei 1934, in februari 1935 in een lange nota aan minister van Defensie Mr. Dr. N.L. Deckers voorstellen deed, dit als antwoord op de vraag van de minister "of de algemene internationale toestand" hem aanleiding gaf "tot het doen van enige voorstellen". De generaal pleitte voor een uitbreiding van het jaarlijks onder de wapenen te roepen contingent dienstplichtigen, liefst tot 30.000 man, verbetering van de materiële uitrusting -meer infanterie- en luchtdoelgeschut, meer vliegtuigen - en wijziging van de ligging der mobilisatiecentra. Uitbreiding van het contingent tot 32.000 man en verlenging van de duur van eerste oefening kwamen eerst in februari 1938 tot stand. In maart 1936 werd het Defensie-fonds in het leven geroepen, waarin voor de verbetering van de bewapening 26 miljoen gulden was uitgetrokken. Hoewel dit op zich een gunstige ontwikkeling was, was dit bedrag aanzienlijk lager dan dat wat generaal Reynders in een urgentieplan had genoemd, n.1. 147 miljoen.

DE MOBILISATIE 1939-1940.

Toen op 22 augustus 1939 de sluiting van een Duits-Russisch niet-aanvalsverdrag bekend gemaakt werd, trof de regering een aantal voorzorgsmaatregelen: een deel van de klein-verloven werd ingetrokken, dienstplichtigen onder de wapenen, thuis met verlof verblijvend, moesten terugkeren.'s-Middags kregen enkele bataljons opdracht de oorlogsopstellingen in te nemen. Op 24 augustus besloot de regering tot afkondiging van de voormobilisatie en op 28 augustus tot algehele mobilisatie. De lichten 1924 tot en met 1939 van zee- en landmacht kwamen nu in hun geheel onder de wapenen. De mobilisatie had een gunstig verloop. Gebouwen werden gevorderd, noodvoorzieningen voor het leger getroffen en legergoederen naar verschillende legereenheden vervoerd. Dit dient niet te licht opgevat te worden: het leger had 28.000 fietsen nodig, 7000 auto's en 33.000 paarden. Bovendien moesten vijftien treinen voor het vervoer van gewonden van het front naar ziekenhuizen worden samengesteld en 32 hospitaalschepen worden ingericht. De vredesdivisies, welke op het moment van mobilisatie divisiegroepen werden, hadden per 1 juli 1939 de naam "legerkorps" gekregen. Deze benaming bleef na de mobilisatie gehandhaafd. De infanteriebrigades, bij mobilisatie bestemd om uit te groeien tot divisie, werden georganiseerd als divisies. De regimenten veldartillerie, tot nu toe bestemd om bij mobilisatie deel van een divisie uit te maken, werden er nu reeds in vreedstijd bij ingedeeld. Op 15 december 1938 was te Utrecht opgericht het 10e Regiment Motorartillerie en ingedeeld bij de 1e Divisie. De legerkorpsen kregen dus de vredessamenstelling: stafkwartier, waarin opgenomen de commandant, de intendant en de legerkorpsartilleriecommandant, twee divisies en een regiment motorartillerie. De samenstelling van de divisies was: staf, drie regimenten infanterie en een regiment veldartillerie. Deze reorganisatie had eerst op 1 juli 1939 plaats, doch in het jaar daarvoor, in maart 1938, waren reeds de regimenten infanterie georganiseerd. Na de wijziging van de Dienstplichtwet in 1938 -verhoging contingent en verlenging duur eerste oefening- waren de regimenten als volgt samengesteld: de staf, waarin opgenomen het mobilisatiebureau en twee bataljons (het Ie en IIe). Deze laatste bestonden uit: staf, twee tirailleurscompagnieën en een specialistencompagnie. Bij de Ie bataljons zou gedurende vijf en een halve maand de eerste opleiding der dienstplichtigen plaats hebben, waarna zij zouden overgaan naar de IIe bataljons, welke waren bestemd voor de strategische beveiliging. Een deel van deze IIe bataljons zou worden gelegerd in garnizoenen welke niet ver van de landsgrenzen waren gelegen. Bij daadwerkelijke opstelling voor strategische beveiliging kregen deze IIe bataljons de naam grensbataljons. Op het tijdstip van mobilisatie bestond het Ie Legerkorps uit: staf, de Ie Divisie (staf. Regiment Grenadiers, Regiment Jagers, 4e Regiment Infanterie, 2e Regiment Veldartillerie), de 2e Divisie (staf, 10e, 15e en 22e Regiment Infanterie, 6e Regiment Veldartillerie) en het 10e Regiment Motorartillerie.

Na afkondiging van de mobilisatie diende uiteraard concentratie van troepen te volgen. Generaal Reynders moest echter op het laatste moment, op 30 augustus, op voorstel van minister-president De Geer, terwille van de neutraliteitshandhaving het Ie Legerkorps achter de kust opstellen in plaats

van aan het oostfront van de Vesting Holland. In de nacht van 30 op 31 augustus verzond de Generale Staf het concentratietelegram. De locatie van de troepen was in grote lijnen als volgt: het Ie legerkorps langs de kust tussen 's-Gravenhage en Haarlem, het IIe Legerkorps langs de Grebbelinie, het IIIe Legerkorps en de Lichte Brigade in de Peel-Raamstelling en het IVe Legerkorps tussen Utrecht en het IJsselmeer. Gezien de politiek van strikte neutraliteit lag het voor de hand dat het Nederlandse leger uitsluitend een verdedigende taak had. Er bestonden drie defensielijnen. De meest oostelijke bestond uit de IJssel- en Maaslinie. Daarachter kwam de middelste, welke werd gevormd door de Grebbelinie. De Peel-Raamstelling was het meest zuidelijke deel daarvan. De Nieuwe Hollandse Waterlinie was de meest westelijke verdedigingslijn. Deze beschermde het oostfront van de Vesting Holland. Generaal Reynders, sinds de mobilisatie opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, stelde een operatieplan op waarin de Nieuw Hollandse waterlinie werd bestemd tot hoofdweerstandslijn. De regering was het hiermee volstrekt oneens. Door dit meningsverschil en nog enkele andere zag Reynders zich begin 1940 genoodzaakt zijn functie neer te leggen. In zijn plaats werd op 6 februari 1940 generaal H.G. Winkelman benoemd. Deze wees kort daarop de Grebbelinie aan als hoofdweerstandslijn.

UITRUSTING

De troepen waren slecht uitgerust. Zij waren bewapend met karabijnen en geweren die voor het merendeel van het eind van de vorige eeuw dateerden. Half-automatische geweren en machinepistolen waren bij het leger onbekend. Van het geschut was een deel verouderd. Bij de lichte mitrailleurs deden zich veel storingen voor. Tanks had het leger helemaal niet. Het luchtwapen stelde, ondanks de geoefendheid van de vliegers, weinig voor. Het beschikte slechts over een vrij beperkt aantal, deels verouderde toestellen. Veel van het nieuwe in het buitenland bestelde materieel kon niet worden afgeleverd. Het Nederlandse leger was weliswaar niet gering van omvang, ongeveer 300.000 man, maar was slecht getraind.

DE STRIJD IN MEI 1940, DE CAPITULATIE EN DE ONTBINDING VAN HET LEGER.

In de vroege morgen van 10 mei 1940 vielen de Duitsers ons land binnen. Tegelijkertijd probeerden ze vanuit de lucht het regeringscentrum te veroveren met de bedoeling de leden van het Koninklijk Huis, het kabinet en de legerleiding gevangen te nemen. Hoewel zij zich in korte tijd meester te maken van de vliegvelden in de omgeving van Den Haag konden zij niet verhinderen dat de Nederlandse troepen hier een groot deel van de aanvankelijk prijsgegeven posities konden heroveren. Deze leverden, evenals in Rotterdam, waar de vijand onder meer de Maasbruggen in handen had gekregen, felle tegenstand. Verder namen de Duitsers die ochtend vanuit de lucht de rivierovergangen bij Dordrecht en Moerdijk in bezit. Op deze eerste oorlogsdag braken de vanuit het oosten binnengevallen eenheden door de IJssel- en Maaslinie heen. De in de drie noordelijke provincies opgestelde Nederlandse troepen trokken zich na de Duitse inval terug achter de

wonsstelling bij het begin van de Afsluitdijk. In de nacht van de 10e op de 11e mei kreeg de bezetting van de Peel-Raamstelling, waar overdag fel gevochten was, bevel terug te gaan tot achter de Zuid-Willemsvaart.

Op 11 mei vielen de Duitsers de Grebbelinie aan. De strijd concentreerde zich op deze en de volgende dagen bij de Grebbeberg, waar felle gevechten plaatsvonden. In het noorden brak de vijand op 12 mei door de Wonsstelling heen. In midden-Brabant arriveerde een Frans hulpkorps om daar samen met de Nederlanders zich tegen de oprukkende Duitse eenheden te weer te stellen. Hiervan kwam echter weinig terecht. In de namiddag bereikte de vijand het bruggehoofd bij Moerdijk en rukte vandaar verder in noordelijke richting op. Op 13 mei zette een Duitse cavaleriedivisie een aanval in op de stelling bij Kornwerderzand, op het noordoostelijk deel van de Afsluitdijk, maar dankzij de hier geleverde tegenstand slaagde deze er niet in daar doorheen te breken. Diezelfde dag wisten de Nederlandse troepen in de Vesting Holland door het vormen van een front tussen Delft en Oude Rijn te verhinderen dat de Duitsers vanuit de omgeving van Den Haag, Wassenaar en Leiden naar Rotterdam konden oprukken. Door de omstandigheden gedwongen weken Koningin Wilhelmina en de leden van het kabinet die dag uit naar Engeland. Prinses Juliana was met haar gezin de dag daarvoor al vertrokken. De toestand bij de Grebbeberg was zo kritiek geworden dat de commandant van het veldleger besloot zijn troepen hier in de nacht van 15 op 14 mei achter het oostfront van de Vesting Holland terug te trekken. In Rotterdam werd sinds de 10e mei zwaar gevochten, met name rond de Maasbruggen. Een door de Duitsers in de middag van 14 mei gesteld ultimatum de stad aan hen over te geven op straffe van een bombardement, werd afgewezen. Terwijl de onderhandelingen over de capitulatie van de hier gelegen Nederlandse onderdelen nog aan de gang waren, voerde de vijand dit dreigement toch uit. Hierna besloot generaal Winkelman de strijd in het hele land, met uitzondering van Zeeland, waar Nederlandse, Franse en Belgische troepen nog tot 19 mei doorvochten, te staken.

CAPITULATIE

Op woensdagmorgen 15 mei zette de Nederlandse Opperbevelhebber te Rijsoord zijn handtekening onder het capitulatieverdrag. Voor de meeste militairen vormden de eerste dagen die op de capitulatie volgden een periode van demoralisatie en verwarring. Hieraan kwam een einde, toen bepaald werd dat de eenheden zoveel mogelijk moesten terugkeren naar de gebieden waar zij op 9 mei gelegerd waren. De demobilisatie werd verder geregeld volgens aanwijzingen van een Duitse Kommissar. Op 22 mei keurde generaal Winkelman goed dat de helft van het reserve- en dienstplichtig personeel naar huis zou terugkeren; twee weken later kreeg de rest verlof om te vertrekken. De krijgsmacht van ongeveer 300.000 man was op 15 juni tot ruim 80.000 man ingekrompen, een maand later tot ruim 60.000. Hoofdkwartieren en staven waren geleidelijk opgeheven, wat nog aan arbeid verricht moest worden werd in juli, toen ook het Algemeen Hoofdkwartier verdween, bij een Hoofdregelingsbureau geconcentreerd, dat nauw samenwerkte met het Afwikkelingsbureau van het Departement van Defensie. Er moest een bende

werk verzet worden. Vermisten moesten worden opgespoord, de oorlogsgewonden verzorgd, pensioenen toegekend. Ook de militaire rechtspraak werd voortgezet. Een speciaal probleem vormden de beroepsmilitairen en de cadetten die een officiersopleiding volgden. De Koninklijke Militaire Academie werd in juli 1940 opgeheven; tegelijk werd in Breda een "School Breda voor de Opbouwdienst" opgericht, waar cadetten en beroepsmilitairen die geen opleiding konden volgen of werk vinden, samen met dienstplichtigen voor wie datzelfde gold, in een "Opbouwdienst"- een soort Arbeidsdienst opgenomen konden worden. Op 15 juli 1940 was de demobilisatie goeddeels voltooid en was de Nederlandse krijgsmacht opgeheven.

COMMANDANTEN VAN DE IE DIVISIE/HET IE LEGERKORPS 1873-1940.

Alle hieronder genoemde commandanten bekleedden de rang van generaal-majoor; de met * gemerkte namen behoorden tot het Wapen der Artillerie, de overige tot het Wapen der Infanterie.

1 juli 1873	P.G.J. van der Schrieck
1 april 1876	A.W.P. Weitzel
8 februari 1878	S.L.J. Queysen
24 november 1884	E.J. van Bel
28 april 1885	Jhr. A.R.J. Klerck
26 april 1890	J.N.A. Baron Taets van Amerongen
29 april 1891	H.P.J. Hennus
8 december 1892	W.G. Rompelman
21 maart 1896	C.P. van Pommeren
29 december 1897	Jhr. Laman Trip
29 november 1900	M.H.J. Plantenga
5 februari 1901	W.B.J. Duycker
1 mei 1904	Jhr. L.F.A. van der Goes
1 mei 1906	W.A.T. de Meester
1 mei 1909	H.C.A. Neeteson
1 november 1911	A.E. Roest van Limburg
1 mei 1913	A.L. Klerk de Reus
22 december 1915	J. van Delft
16 maart 1918	H. Croockewit
1 mei 1919	H.A.C. de Block
1 november 1921	J.H.A. Mijsberg
1 mei 1923	P.J.H. van der Palm

20 november 1925	W.E. van Dam van Isselt
2 mei 1928	*H.A. Seyffardt
1 mei 1929	*Jhr. W. Röell
1 mei 1932	T. de Goeijen
1 maart 1934	*J. van Andel
1 november 1936	*Jhr. J.T. Alting von Geusau
13 maart 1940	*N.T. Carstens

VOOR HET SAMENSTELLEN VAN DIT HISTORISCH OVERZICHT WERD GERAADPLEEGD:

De jaren '40. Utrecht, 1983 (Summa Decennium Serie)

L. de Jong, Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog, d1.I-IV (2e en 4e dr.; 's-Gravenhage, 1976-1977)

Revue Internationale d'Histoire Militaire no. 58 (1984)

H. Ringoir, De Nederlandse Infanterie. (Bussum, 1968)

Summa Encyclopedie. (Utrecht, 1979)

I.L. Uijterschout, Beknopt Overzicht van de Belangrijke Gebeurtenissen uit de Nederlandse Krijgsgeschiedenis van 1568 tot heden (1935). (Kampen, 1935)

Documentatie Sectie Militaire Geschiedenis van de Landmachtstaf, 's-Gravenhage.

FOTO'S: fotoarchief Sectie Militaire Geschiedenis Landmachtstaf, 's-Gravenhage.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Van de in deze inventaris beschreven archieven bevond zich een deel (ca. elf strekkende meter) in het Centraal Archiefdepot van het ministerie van Defensie en een ander deel (ca. twee strekkende meter) bij de Derde Afdeling van het Algemeen Rijksarchief. Wanneer de betreffende functionarissen deze archieven hebben ingeleverd is niet bekend. Mogelijk zijn zij na de capitulatie op 15 mei 1940 reeds geheel of gedeeltelijk overgebracht naar het zgn. Weermachtsarchief, dat in 1940 door de Duitse bezetter werd opgericht voor het inzamelen van de archieven van alle tot de voormalige Nederlandse krijgsmacht behoord hebbende onderdelen. De kans is groot dat tijdens de gevechten van mei 1940 of kort daarna delen van de hier beschreven archieven zijn vernietigd. In 1956 heeft het Archief Koninklijke Landmacht, de opvolger van het voornoemde weermachtsarchief, bijna 200 strekkende meter aan archivalia, waaronder stukken van de divisies van vóór 1918, overgedragen aan de Rijksarchiefdienst. Deze werden aanvankelijk in het hulpdepot in Schaarsbergen geplaatst, maar later overgebracht naar het

nieuwe gebouw van het Algemeen Rijksarchief. Het is waarschijnlijk dat de twee strekkende meter archief dat zich bij de Derde Afdeling van het Algemeen Rijksarchief bevond, deel uitmaakte van de grote hoeveelheden archivalia die in 1956 door het archief Koninklijke Landmacht aan de Rijksarchiefdienst werden overgedragen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

In totaal werden 132 centimeter archiefstukken, voor het merendeel personeelszaken vernietigd.

Verantwoording van de bewerking

Verantwoording van de inventaris.

Uit een onderzoek naar de oorspronkelijke ordening van de archivalia van de staf van de 1e Divisie/het 1e Legerkorps bleek dat hierin drie archieven te onderscheiden waren, nl.:

1. het archief van de staf;
2. het archief van de commandant;
3. het archief van de intendant.

Het archief van de staf bestond uit een algemeen en een geheim gedeelte. Dit laatste was in een aantal bijzondere eenheden opgesplitst. Het archief van de commandant was te verdelen in een persoonlijk archief (personeelszaken en zeer geheime stukken) en een gedeelte onder de benaming Litt. G. Geheim. Dit betrof zeer geheime stukken afkomstig van het ministerie van Oorlog/Defensie.

Het archief van de intendant bestond eveneens uit een algemeen en een geheim gedeelte.

Van elk gedeelte werd een afzonderlijke agenda bijgehouden. De complicatie bij de agenda's van het geheim gedeelte zijn in een opmerking bij de desbetreffende inventarisnummers verklaard.

SECTIES

Bij de voormobilisatie van 24 augustus 1939 werd de 1e Divisie, sinds 1 juli van dat jaar 1e Legerkorps geheten, georganiseerd op voet van oorlog. De staf werd verdeeld in zeven secties, die elk een eigen werkterrein hadden en elk apart hun eigen stukken agendeerden. Het laatste bood voldoende aanleiding om de beschrijvingen van die stukken in een apart hoofdstuk onder te brengen.

Deze secties waren:

- Sectie I Generale Staf,
- Sectie II Intendance,
- Sectie IIa Geneeskundige dienst,
- Sectie IIb Veterinaire dienst,
- Sectie IIc Gasdienst
- Sectie IV Materieel der Artillerie,
- Sectie V Genie,
- Sectie VI Aan- en Afvoer- en Verkeersdienst,
- Sectie VII Administratie en verpleging van het staf kwartier,

- Sectie VIII Rechtpleging.

Bij een legerkorps waren de secties VI en VIII niet ingedeeld. Hierbij kwamen nog de dienst van de Geestelijke Verzorging (onder de Chef van de Staf), de Verbindingsdienst, de Veldpostdienst, de Militaire Politiedienst en de Motordienst (onder het hoofd van sectie I).

Sectie I was onderverdeeld in 8 bureaus waarvan de bureaus I.4, I.6 en I.8 niet werden ingesteld bij een legerkorps. Deze bureaus waren:

- Bureau I.1. Operatiën
- Bureau I.2. Organisatiën
- Bureau I.3. Inlichtingen
- Bureau I.4. Politieke zaken
- Bureau I.5. Luchtstrijdkrachten
- Bureau I.6. Luchtdoelbestrijdingsmiddelen
- Bureau I.7. Registratie
- Bureau I.8. Diensten te water.

Een volledige beschrijving van de werkzaamheden van deze secties en bureaus is te vinden in legervoorschrift nr. 43 (Leidraad voor de Bevelvoering bij hoofd- en stafkwartieren), Breda, 1929.

In dit hoofdstuk hebben ook de beschrijvingen van de stukken van de commandant van het 1e Legerkorps van na 24 augustus 1939 een plaats gekregen, evenals die van de enige vier stukken welke nog resteren van de legerkorpsartillerie-commandant 1e Legerkorps. Deze militaire functionaris maakte sinds de reorganisatie van 1 juli 1939 deel uit van de staf van het 1e Legerkorps. Vóór die datum was zijn functie commandant van de 1e Artilleriebrigade.

ARCHIEVEN VAN ANDERE ONDERDELEN

Toen op 15 juli 1940 de krijgsmacht op last van de Duitse bezetter werd ontbonden, werden de lopende zaken bij het 1e Legerkorps afgehandeld door een regelingsbureau, dat zijn stukken apart agendeerde. Dit bureau werd achtereenvolgens genoemd: Regelingsbureau 1e Legerkorps, Regelingsbureau Divisie A, Regelingsbureau 's-Gravenhage I en Territoriaal Regelingsbureau I (Zie inv.nr.286). De beschrijvingen van de bescheiden van het door dit bureau gevormde archief vindt men dan ook terug in een apart hoofdstuk.

Bij het archief van de staf van de 1e Divisie/het 1e Legerkorps werden tijdens de inventarisatie ook archieven aangetroffen van onderdelen die weliswaar onder bevel stonden van de commandant van de 1e Divisie/het 1e Legerkorps, maar zelfstandige eenheden waren die een eigen archief vormden. De archieven van deze onderdelen zijn afgescheiden van het archief van de staf 1e Divisie/het 1e Legerkorps om te zijner tijd afzonderlijk te worden beschreven. Het betreft de archieven van de staf van de 1e Infanteriebrigade/de 1e Divisie, met hierbij een gedeelte van het archief van de Garnizoenscommandant 's-Gravenhage, en van de staf van de 1e Artilleriebrigade.

In het archief werden ook stukken aangetroffen uit het archief van de Bevelhebber in de eerste Militaire Afdeling. Gelet op het geringe aantal stukken, en het feit dat deze bevelhebber en de commandant van de eerste divisie/le Legerkorps één en dezelfde persoon was, is besloten deze stukken te laten zitten.

AGENDA'S EN CORRESPONDENTIE

De meeste in deze inventaris beschreven archieven bevatten zowel een serie correspondentie als een serie agenda's. In sommige gevallen sluiten deze echter niet meer op elkaar aan. In het ongeclassificeerde gedeelte van het algemeen archief van de staf van de 1e Divisie bijvoorbeeld zijn over de periode 1900-1919 wél de agenda's bewaard gebleven, maar niet de correspondentie.

In dezelfde serie correspondentie waren voor de periode 1930-1939 de brieven per jaar en daarbinnen chronologisch en numeriek geordend. Voor de periode 1920-1929 waren de brieven aanvankelijk op dezelfde wijze gerangschikt, maar in een later stadium is deze oude orde verbroken. Van deze stukken is toen op een vrij willekeurige manier een aantal bundels gevormd. Dit is waarschijnlijk gebeurd bij de eerste inventarisatie van het archief van het 1e Legerkorps/le Divisie aan het eind van de jaren '40. In de agenda's is toen aangetekend welke stukken bewaard zijn gebleven en welke stukken bij elkaar zijn geplaatst. Dit is gedaan met rood of blauw kleurpotlood. Omdat ook de oorspronkelijke registrator met rode of blauwe kleurpotloden werkte is niet meer na te gaan welke bundels gevormd zijn door deze registrator en welke later zijn ontstaan. Een enkele maal waren de bundels nog voorzien van de originele omslagen in welk geval ze intact zijn gelaten. De stukken van de overige bundels zijn weer in de oude chronologische en numerieke volgorde teruggebracht.

Van de hier beschreven archieven is een groot gedeelte verloren gegaan. Het meest compleet is het archief van de staf van de 1e Divisie/het 1e legerkorps over de jaren 1920-1939. De oudste brieven dateren uit 1879 en bevinden zich in het persoonlijk archief van de commandant. Uit de jaren 1879-1920 is nog wel een redelijk aantal archivalia over, maar deze vormen slechts een deel van wat er oorspronkelijk aanwezig moet zijn geweest.

CLASSIFICATIES EN INDEX

De termen "geclassificeerd" en "ongeclassificeerd" werden (en worden nog) bij het Ministerie van Defensie gebruikt in plaats van de term "rubricering" om stukken een bepaalde graad van geheimhouding te geven. In het beschreven archief komen de classificaties "geheim", "persoonlijk" en "zeer geheim" voor. Ongeclassificeerd en geclassificeerd heeft dus niets uitstaande met een systematische indeling van begrippen.

Als handreiking aan de onderzoeker is bij de inventaris een index op onderwerpen gevoegd, waarvan de trefwoorden alfabetisch-lexico-grafisch gerangschikt zijn.

AANTEKENINGEN

Zoals hierboven a1 is gezegd zijn in de agenda's tijdens een vorige bewerking aantekeningen gemaakt. Deze aantekeningen dienen met grote reserve te worden beschouwd. Het komt voor dat stukken als vernietigd staan aangegeven terwijl ze dat niet zijn. Ook het omgekeerde is geconstateerd. De agenda beschreven onder inv.nr. 76 is volgens de aantekeningen op de eerste bladzijde later samengesteld.

(HER)BEWERKING

Inventarisatie van deze archieven in eerste instantie vond plaats in de periode mei tot december 1984 in het kader van de cursus Voortgezette Vorming Archiefbeheer door J.C.M. Linssen, medewerker afdeling Secretariezaken KL.

Ter verkrijging van een betere aansluiting op de toekomstige inventarisatie der archieven van de overige divisies/legerkorpsen, heeft in tweede instantie een herbewerking van de in deze inventaris beschreven archiefbescheiden plaatsgevonden door medewerkers van het Centraal Archiefdepot van het Ministerie van Defensie.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. DE ARCHIEVEN VAN DE STAF VAN DE IE DIVISIE/HET IE LEGERKORPS ALS ORGANISATIE OP VOET VAN VREDE.

1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.

1.1. AGENDA'S

1.1.A. AGENDA'S ALGEMEEN

1-65	Agenda's bij het algemeen archief.. 1900-1914 1916-1939	65 delen
1	1900	
2	1901	
3	1902	
4	1903	
5	1904	
6	1905 januari 2-1906 december 31	
7	1907 januari 2-1908 oktober 20	
8	1908 oktober 20-1910 juni 18	
9	1910 juni 20-1911 oktober 19	
10	1911 oktober 23-1913 maart 12	
11	1913 maart 13-1914 maart 3	
12	1914 maart 4-1914 augustus 1	
13	1916 februari 4-1916 mei 13	
14	1916 mei 13-1916 augustus 1	
15	1916 augustus 1-1916 november 11	
16	1916 november 11-1917 februari 5	
17	1917 februari 6-1917 april 7	
18	1917 april 7-1917 juli 24	
19	1917 juli 24-1917 september 8	
20	1917 september 8-1917 oktober 15	
21	1917 oktober 15-1917 november 20	
22	1917 november 20-1917 december 27	
23	1917 december 27-1918 februari 1	
24	1918 februari 1-1918 maart 8	
25	1918 maart 7-1918 april 12	
26	1918 april 12-1918 mei 18	
27	1918 mei 18-1918 juni 21	
28	1918 juni 21-1918 juli 25	
29	1918 juli 25-1918 augustus 20	
30	1918 augustus 20-1918 september 27	
31	1918 september 27-1918 november	
32	1918 november 2-1918 december 11	

33	1918 december 11-1919 januari 17
34	1919 januari 7-1919 februari 25
35	1919 februari 25-1919 april 3
36	1919 april 3-1919 mei 28
37	1919 mei 28-1919 augustus 26
38	1919 augustus 27-1920 januari 13
39	1920 januari 13-1920 april 29
40	1920 april 29-1920 september 17
41	1920 september 17-1921 januari 7
42	1921 januari 7-1921 maart 3
43	1921 maart 2-1922 januari 26
44	1922 januari 27-1922 oktober 6
45	1922 oktober 7-1923 juni 7
46	1923 juni 8-1923 november 16
47	1923 november 17-1924 maart 4
48	1924 maart 5-1925 februari 25
49	1925 februari 26-1926 maart 21
50	1926 maart 31-1927 april 4
51	1927 april 5-1928 maart 31
52	1928 april 2-1929 april 8
53	1929 april 8-1930 januari 22
54	1930 januari 22-1930 september 12
55	1930 september 12-1931 juli 3
56	1931 juli 3-1932 mei 12
57	1932 mei 12-1933 maart 4
58	1933 maart 6-1933 november 2
59	1933 november 2-1934 juli 30
60	1934 juli 31-1935 juli 12
61	1935 juli 12-1936 juli 3
62	1936 juli 4-1937 juli 22
63	1937 juli 22-1938 juni 15
64	1938 juni 15-1939 juni 19
65	1939 juni 19-1939 augustus 30

1.1.B. AGENDA'S GEHEIM

Vóór 1927 werden verschillende series agenda's bijgehouden voor de stukken met de classificatie "geheim". Het waren de agenda's "geheim", "geheim mobilisatie", "geheim persoonlijk", "verzoeken van officieren" en "personeelszaken". Deze laatste serie was in 1916 al gesplitst in twee series, waarbij in de eerste serie (inv. nr. 84-86) de rapporten op verzoeken ter beslissing van de minister van oorlog en de inspecteur der infanterie werden bijgehouden, in de tweede serie (inv.nr.87-90) de overige personeelszaken (voor een inhoudsopgave zie inv.nr. 81, eerste blad). In 1927 zijn deze agenda's opgeheven en werden alle stukken met de classificatie "geheim" met uitzondering van "Litt. G.geheim", in één serie agenda's bijgehouden. (zie inv.nr. 91, eerste blad). De agenda personeelszaken echter loopt voor de onderscheidingen nog door tot 1929 en voor de verzoeken tot 1928.

66-71

Agenda's bij het geheim archief.
1892-1897, 1903-1915, 1917-1926

6 delen

66 1892 januari 1-1897 december 30

	67	1903 januari 2-1908 november 24	
	68	1908 oktober 20-1912 januari 30	
	69	1912 januari 25-1914 augustus 1	
	70	1914 augustus 1-1915 mei 7	
	71	1917 september 4-1926 december 28	
72-75	Agenda's bij het mobilisatie-geheim archief. 1908-1914, 1919-1926		4 delen
	72	1908 december 5-1913 april 4	
	73	1913 mei 31-1914 juli 31	
	74	1919 september 17-1923 mei 5	
	75	1923 mei 7-1926 december 31	
		Zie ook inv.nr. 121 en 137	
76-79	Agenda's bij het geheim-persoonlijk archief, 1879-1881, 1918-1926		4 delen
	76	1879 juli 16-1881 maart 28	
		Deze agenda is later, vermoedelijk tussen 1945 en 1955, samengesteld	
	77	1918 februari 18-1920 september 3	
	78	1920 september 4-1924 mei 23	
	79	1924 mei 23-1926 december 29	
80	Agenda bij de verzoeken van officieren. 1923-1926		1 deel
81-83	Agenda's bij het personeelszaken-archief. 1912-1913, 1915-1916		3 delen
	81	1912	
	82	1913	
	83	1915 juli 6-1916 augustus 1	
84-86	Agenda's bij de verzoeken ter beslissing van hogere militair autoriteiten en de minister van oorlog. 1916-1928		3 delen
	84	1916 augustus 3-1918 februari 28	
	85	1919 juli 8-1922 december 29	
	86	1923 januari 2-1928 december 22	
87-90	Agenda's bij het archief overige personeelszaken. 1917-1929		4 delen
	87	1917 januari 20-1918 december 30	
	88	1919	
	89	1920 januari 5-1921 december 29	
	90	1922 januari 2-1929 juni 3	
91-96	Agenda's bij het geheim archief. 1927-1939		6 delen
	91	1927 januari 3-1930 maart 2	
	92	1930 maart 24-1932 juni 13	

- 93** 1932 juni 13-1934 november 15
- 94** 1934 november 15-1937 december 10
- 95** 1937 december 10-1939 april 12
- 96** 1939 april 12-1939 augustus 24

1.1.C. AGENDA'S PERSOONLIJK

- 97-99** Agenda's bij het archief Litt. G. Geheim.
1911-1930 3 delen
- 97** 1911 oktober 18-1917 november 22
 - 98** 1917 november 15-1922 december 30
 - 99** 1923 januari 2-1930 december 31
- 100-103** Agenda's bij het persoonlijk archief.
1929-1936 4 delen
- 100** 1929 januari 7-1930 december 24
 - 101** 1931 januari 2-1934 december 12
 - 102** 1934 december 13-1936 oktober 7
 - 103** 1936 oktober 3-1940 juli 14

1.1.D. AGENDA'S INTENDANT

- 104-121** Agenda's bij het algemeen archief van de intendant.
1920-1921, 1924-1939 18 delen
- 104** 1920 juni 3-1921 augustus 18
 - 105** 1924 oktober 28-1925 december 31
 - 106** 1926
 - 107** 1927
 - 108** 1928 januari 2-1928 november 19
 - 109** 1928 november 17-1929 november 12
 - 110** 1929 november 13-1930 april 1
 - 111** 1930 april 2-1930 juli 30
 - 112** 1930 juli 31-1931 augustus 5
 - 113** 1931 augustus 6-1932 juli 12
 - 114** 1932 juli 13-1933 juni 14
 - 115** 1933 juni 15-1934 april 26
 - 116** 1934 april 27-1935 maart 21
 - 117** 1935 maart 22-1936 maart 24
 - 118** 1936 maart 25-1937 april 27
 - 119** 1937 april 28-1938 juni 7
 - 120** 1938 juni 8-1939 april 26
 - 121** 1939 april 27-1939 september 1
- Inv. nr. 121 bevat ook enkele mob. nummers
- 122-135** Agenda's bij het geheim archief van de intendant.
1876-1877, 1881-1904, 1927-1931, 1936-1939 14 delen
- 122** Agenda bij de ingekomen stukken. 1881-1893 januari 5
 - 123** Agenda bij de uitgaande stukken. 1889-1892
 - 124** 1893-1895

125	1896
126	1897
127	1898
128	1899
129	1900
130	1901
131	1902
132	1903
133	1904
134	1927-1931
135	1936-1939 augustus 24

1.1.E. OVERIGE TOEGANGSMIDDELEN

- 136** Agenda bij de stukken betreffende "Buitengewone Oproeping",
1934-1938 1 deel
- 137** Index houdende overzicht van de "stukken van blijvende waarde"
1859, 1865, 1873-1895 1 deel
Bevat tevens de agenda geheim archief mobilisatie 1882-1895.

1.2. CORRESPONDENTIE

1.2.A. CORRESPONDENTIE VAN ALGEMENE AARD.

Voor eigentijdse ingangen zie inv.nr. 1-65

- 138-154** Ingekomen en minuten van uitgaande stukken.
1917, 1920-1939 17 omslagen
138	1917, 1920-1921
139	1922
140	1923
141	1924
142	1925
143	1926
144	1927
145	1928-1929
146	1930
147	1931
148	1932
149	1933
150	1934-1935
151	1936
152	1937
153	1938
154	1939
- Zie bijlage 1

1.2.B. CORRESPONDENTIE VAN GEHEIME AARD.

Voor eigentijdse ingangen zie inv.nr. 66-96

155-171	Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van geheime aard. 1917-1922, 1927-1928, 1930-1939	15 omslagen 1 pak
155	1917-1918	
156	1919	
157	1920-1922	
158	1927	
159	1928	
160	1930	
161	1931	
162	1932	
163	1933	
164	1934	
165	1935	
166	1936	
167	1937	
168	1938 januari 3-1938 juni 15	
169	1938 juni 2-1938 december 31	
170	1939 januari 4-1939 april 13	
171	1939 april 13-1939 augustus 23, 1 pak	
	Zie bijlage 1	

172-192	Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van mobilisatie- geheime aard. 1914, 1919-1938	21 omslagen
172	1914	
173	1919	
174	1920	
175	1921	
176	1922	
177	1923	
178	1924	
179	1925	
180	1926	
181	1927	
182	1928	
183	1929	
184	1930	
185	1931	
186	1932	
187	1933	
188	1934	
189	1935	
190	1936	
191	1937	
192	1938	
	Zie bijlage 1	

1.2.C. CORRESPONDENTIE VAN PERSOONLIJKE AARD.

Voor eigentijdse ingangen zie inv.nr. 97-103.

193-210	Ingekomen en minuten van uitgaande brieven met de rubricering Litt.G. Geheim. 1913-1930	18 omslagen
193	1913	
194	1914	
195	1915	
196	1916	
197	1917	
198	1918	
199	1919	
200	1920	
201	1921	
202	1922	
203	1923	
204	1924	
205	1925	
206	1926	
207	1927	
208	1928	
209	1929	
210	1930	

Zie bijlage 1

211-227	Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van persoonlijke aard. 1879-1881, 1920-1926, 1929-1938	18 omslagen
211	1879-1881	
212	1920-1921	
213	1922	
214	1923	
215	1924	
216	1925	
217	1926	
218	1929	
219	1930	
220	1931	
221	1932	
222	1933	
223	1934	
224	1935	
225	1936	
226	1937	
227	1938	

Zie bijlage 1

1.2.D. CORRESPONDENTIE VAN DE INTENDANT.

Voor eigentijdse ingangen zie inv.nr. 104-135

228-242	Ingekomen en minuten van uitgaande stukken uit het algemeen
----------------	---

archief van de intendant.

1925-1939

15 omslagen

228 1925

229 1926

230 1927

231 1928

232 1929

233 1930

234 1931

235 1932

236 1933

237 1934

238 1935

239 1936

240 1937

241 1938

242 1939

Zie bijlage 1.

243 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken uit het geheim
archief van de intendant.

1927, 1930-1935

1 omslag

Zie bijlage 1

2. STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN.

2.1. OEFENINGEN.

244 Stukken betreffende de legeroefening onder leiding van de
Commandant Veldleger.

1931

1 omslag

245 Stukken betreffende de legeroefening onder leiding van de
Commandant Veldleger.

1936

1 pak

246 Stukken betreffende de oefening van de Etappe- en Verkeersdienst.

1936

1 omslag

247 Stukken betreffende de kaderoefening in het terrein onder leiding
van de Commandant le Divisie.

1937

1 omslag

248 Stukken betreffende de legeroefening onder leiding van de
Commandant Veldleger.

1938

1 omslag

249 Stukken betreffende de divisieoefening onder leiding van de
Commandant le Divisie.

1938 1 omslag

- 250** Stukken betreffende de kaderoefening op de kaart onder leiding van de Commandant 1e Divisie.
1938 1 omslag

2.2. CURSUSSEN

- 251** Stukken betreffende de Centrale Cursus Hogere Troepenleiding onder bevel van de Commandant 1e Divisie.
1936 1 pak
- 252** Aantekening bij de cursus voor oudere kapiteins en ritmeesters.
1937 1 stuk

2.3. CEREMONIEEL

- 253** Stukken betreffende de herdenking van de Tiendaagse Veldtocht en het beleg van de Citadel van Antwerpen.
1931-1932 1 omslag
- 254** Stukken betreffende het militair eerbetoon bij de begrafenis van Prins Hendrik der Nederlanden.
1934 1 omslag

2.4. INSTRUCTIES.

- 255** Instructie van de Commandant van de 1e Divisie voor de kustverdediging. Met 11 bijlagen.
1917 1 omslag
- 256** Instructies voor de eventuele verplaatsing van de 1e Divisie naar Brabant.
1919 1 omslag
- 287** Instructies voor de uitoefening van het militair gezag in geval van onlusten en na afkondiging van de staat van oorlog en de staat van beleg.
1922-1932 1 omslag
- 257** Mobilisatie-instructie voor de commandanten van het troependetachment, de korpstrein en de politietroepen en voor de verplegingsofficier van de 1e Divisie.
1923, 1931 1 omslag
- 258** Instructie betreffende de behandeling van archiefstukken.
1933 1 stuk

259 Instructie voor de bepakking van voertuigen van de korpstreinen.
1933 1 stuk

260 Instructies voor het uitvoeren van de "Buitengewone Oproeping-
Uitwendige Veiligheid".
1936-1939 1 omslag

2.5. OVERIGE ONDERWERPEN

261 Processen-verbaal inzake de geheimhouding van ambtshalve ter
kennis gekomen feiten door militairen beneden de rang van officier.
1908-1931 2 stukken

262 Stukken betreffende ongeregeldheden onder de in Ede gelegerde
troepen.
1925, 1931 1 omslag
Zie ook de series correspondentie.

263 Stukken betreffende de opheffing van het garnizoen Delft.
1926-1927 1 omslag

264 Stukken betreffende een onderzoek naar de bruikbaarheid van het
grijze laken voor uniformkleding.
1938-1939 1 omslag

265 Staten houdende overzicht van de officieren ingedeeld bij de
onderdelen van de 1e Divisie.
1939 1 omslag

266 Stukken betreffende de drinkwatervoorziening in het gebied achter
de hollandse waterlinie.
1939-1940 1 pak

B. DE ARCHIEVEN VAN HET IE LEGERKORPS ALS ORGANISATIE OP VOET VAN OORLOG.**1. AGENDA'S**

- 267-270** Agenda's bij de archiefbescheiden van sectie II (Intendance).
1939-1940 4 delen
- 267** 1939 augustus 25-1939 november 1
268 1939 november 2-1939 december 20
269 1939 december 20-1940 april 12
270 1940 april 12-1940 mei 9
- 271-273** Agenda's bij de archiefbescheiden van sectie III a (Geneeskundige Dienst).
1939-1940 3 delen
- 271** 1939 augustus 29-1939 oktober 28
272 1939 oktober 28-1940 februari 22
273 1940 februari 22-1940 juli 6.
- 274** Agenda bij de archiefbescheiden van de sectie IV (Materieel der artillerie).
1939-1940 1 deel
- 275-276** Agenda's bij de archiefbescheiden van de sectie V (Genie).
1939-1940 2 delen
- 275** 1939 augustus 26-1940 april 8
276 1940 april 20-1940 juni 25
- 103** Agenda bij de persoonlijke archiefbescheiden van de commandant.
1940 1 deel
- 277** Agenda bij de archiefbescheiden van de legerkorpsartilleriecommandant.
1939-1940 1 katern

2. CORRESPONDENTIE.

- 278** Ingekomen en minuten van uitgaande brieven van Sectie I (Generale Staf).
1939-1940 1 omslag
Zie bijlage 1
- 279** Ingekomen en minuten van uitgaande brieven van sectie II (Intendance).
1939-1940 1 omslag
Zie bijlage 1
- 280** Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van sectie III a

(Geneeskundige Dienst).

1939-1940

1 omslag

Zie bijlage 1

281

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van sectie III b
(Veterinaire Dienst).

1939-1940

1 omslag

Zie bijlage 1

282

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van sectie IV
(Materieel der Artillerie).

1939-1940

1 omslag

Zie bijlage 1

283

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van sectie V
(Genie).

1939-1940

1 omslag

Zie bijlage 1

284

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken uit het persoonlijk
archief van de commandant.

1939-1940

1 omslag

Zie bijlage 1

285

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de
legerkorpsartilleriecommandant.

1940

1 omslag

Zie bijlage 1

**C. HET ARCHIEF VAN HET REGELINGSBUREAU VAN HET IE
LEGERKORPS.****286**

Ingekomen en minuten van uitgaande stukken.
1940-1941
Zie bijlage 1

1 omslag

BIJLAGEN

INDEX

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
Aanstelling	144, 149, 151, 153, 227
Aanwijzingen, bepalingen, instructies, reglementen, richtlijnen	139, 140, 142, 145, 148, 150, 151, 152, 153, 154, 158, 159, 164, 165, 168, 169, 175, 177, 182, 199, 214, 225, 278, 280, 282
Administratie	139, 140, 145, 148, 149, 158, 162, 167, 168, 170, 171, 177, 181, 182, 183, 185, 187, 188, 189, 190, 191, 197, 198, 212, 216, 218, 224, 229, 239
Artillerie	138, 139, 142, 143, 147, 149, 152, 154, 158, 188, 189, 190, 191, 226
Ile Bataljons	153, 168, 169, 170, 192
Belangenverenigingen	140, 149, 155, 156, 171, 195, 198, 199, 213, 215, 220
Beloningen	152, 153, 154, 222, 278, 284, 285
Benoemingen	139, 141, 142, 144, 159, 214, 220, 222, 223, 227
Beoordelingen	194, 195, 196, 197, 199, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 214, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 227, 240
Bepalingen, zie Aanwijzingen	
Beproevingen	141, 142, 143, 148, 149, 150, 151, 154, 159, 164, 166, 168, 171, 214, 217, 229, 236, 238, 239, 241, 242, 282
Beschikkingen, zie Wetten	
Bevordering	138, 139, 140, 143, 145, 147, 162, 165, 195, 207, 212, 218, 220, 221, 222,

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
	223, 226, 238, 239, 279
Bezoeken	153, 188, 189, 193, 218
Bezoldiging	156, 157
Bezuinigingen	138, 140, 147, 157, 212, 214, 216, 221, 229
Bijeenkomsten	151
Boekwerken	188
Burgerwerkkrachten	138, 139, 149, 214, 228-242
Capitulanten	151, 152, 153, 167, 168, 170, 171, 215, 216, 222, 226, 227
Ceremonieel	153, 162, 166, 167, 171, 224, 226, 227, 280
Chemische oorlogvoering	140, 148, 151, 159, 161, 162, 164, 177, 181, 187, 188, 189, 216, 235, 236, 242, 279, 280, 281
Commando-overdracht	139, 142, 143, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 211, 227, 279
Commando-voering	139, 149, 153, 163, 169, 175, 187, 189, 199, 201, 213, 224, 227
Commissies	146, 159, 160, 184,
Controle, zie Inspecties	
Defilés	148, 149, 150, 151, 153, 170, 215, 218, 223, 279, 280
Demobilisatie	169, 171, 280, 282, 284, 286
Detachering	138, 139, 143, 144, 157, 162, 164, 171, 198, 199, 200, 201, 211, 212, 213, 222, 225
Dienstverlating	143, 144, 162, 195, 214, 221
Dienstverrichting, zie Werkzaamheden	
Eerste oefening	138, 151, 153, 168, 214, 216, 241
Encadrering onderdelen	144, 145, 153, 157, 158, 165, 169, 170, 171, 176, 178, 186, 188, 189, 190,

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
	191, 192, 213, 227
Encadrering personeel	139, 140, 151, 161, 164, 167, 169, 171, 181, 184, 185, 187, 190
Financiën	148, 149, 177, 178, 188, 283
Garnizoenswerkplaatsen	228
Gebouwen, zie Infrastructuur	
Geestelijke verzorging, zie Personeel	
Geneeskundige verzorging	138, 139, 142, 153, 178, 180, 181, 184, 186, 187, 211, 216, 222, 236, 280, 283
Geoefendheid	142, 216, 224, 225, 226
Geschiedschrijving	154, 164, 167, 221
Groetplicht	198
Groot-verlof	139, 151, 171
Herdenkingen	149, 171, 221, 222, 224, 227
Herhalings oefeningen	141, 142, 143, 145, 147, 148, 149, 150, 152, 154, 158, 168, 169, 170, 171, 191, 205, 212, 213, 215, 216, 218, 224, 226
Huldeblijken	148, 151, 171, 214, 220, 225, 239
Hygiëne	228-242, 280
Indeling en inlijving	138, 139, 140, 142, 143, 144, 148, 153, 154, 157, 164, 165, 167, 168, 170, 171, 177, 184, 185, 186, 187, 188, 192, 212, 219, 220, 224, 226, 227
Infrastructuur	140, 142, 153, 168, 170, 171, 188, 189
Inkwartiering	171, 218
Inlichtingen	162, 214, 215, 216, 217, 222, 225, 280
Inspecties, controle, toezicht	144, 151, 152, 153, 155, 188, 194, 209, 211, 213, 221, 222
Intendance administratie	228-242

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
Instructies, zie Aanwijzingen	
Inwendige dienst	161, 221
Juridische zaken	152, 154, 159, 163, 165, 171, 177, 187, 211, 213, 214, 215, 221, 227, 230, 278, 282
Kaderopleiding	139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 154, 157, 158, 168, 169, 171, 220, 227, 280
Kleding	228-242
Krijgstucht	138, 149, 151, 157, 163, 164, 165, 171, 193, 195, 196, 198, 200, 204, 205, 206, 210, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 220, 222, 223, 224, 226, 227, 230, 278, 280
Krijgsverrichtingen	284, 285
Landstorm/Landweer	139, 140, 143, 195, 199, 207, 220
Lastgevingen	179, 183, 187
Legering	149, 150, 152, 153, 168, 170, 171, 172, 176, 179, 180, 181, 183, 185, 186, 187, 189, 190, 197, 198, 200, 209, 212, 213, 214, 223, 227, 230, 231, 232, 239, 278, 279
Lichamelijke oefening	139, 142, 197, 212, 217, 227, 236
Materieel	146, 147, 150, 151, 157, 170, 171, 188, 282
Materieelbeheer	140, 153, 190, 191
Militaire bijstand	156, 157
Mobilisatie	155, 169, 170, 171, 172- 192, 243, 279, 283
Mobilisatiebestemming	146, 160, 161, 164, 168, 169, 170, 171, 172-192

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
Mobilisatiebureaux	149, 169, 172-192
Mobilisatiecentra	139, 169, 170, 171, 172-192
Mobilisatievoorbereiding	170, 171, 172-192, 212, 224, 225, 227
Munitie, zie Wapens en munitie	
Muziekkorpsen	138, 139, 140, 142, 143, 157, 167, 170, 171, 183, 205, 212, 213, 225, 228
Naamgeving kazernes	169, 170
Nachtlegergoederen	178, 228
Oefeningen	143, 144, 146, 148, 149, 151, 152, 153, 158, 159, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 190, 193, 197, 198, 200, 204, 205, 207, 210, 213, 214, 218, 220, 222, 223, 225, 227, 228, 231, 238
Oefenterreinen	153, 154, 162, 164, 169
Onderscheidingen	190, 196
Onderscheidingstekenen, zie Tenuen	
Ontslag, zie Dienstverlating	
Opgelegde mobilisatiegoederen	170-192
Opheffing	138, 139, 187, 190, 230
Opkomst in werkelijke dienst	138, 141, 142, 148, 149, 151, 152, 153, 168, 171, 216, 225, 227
Opleiding, algemeen	139, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 153, 154, 157, 160, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 177, 212, 213, 214, 215, 217, 218, 227, 235, 236, 241, 242
Opleiding, dienstplichtigen	139, 140, 142, 143, 144, 145, 149, 154, 190, 216
Opleiding, officieren	138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 151, 152, 154, 158, 159, 160, 161, 165, 170, 179, 187, 205, 206, 213, 217,

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
	227, 238
Opleiding, onderofficieren	139, 143, 144, 149, 151, 170, 171, 225
Oprichting	153, 169, 170, 171, 191
Organisatie	139, 140, 142, 144, 146, 148, 149, 153, 154, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 176, 177, 178, 179, 183, 185, 187, 189, 190, 191, 192, 212, 216, 217, 218, 222, 227, 234, 243
Overplaatsingen	158, 179, 211, 212, 213, 216, 222, 223, 227
Paarden	139, 141, 144, 150, 167, 168, 177, 179, 180, 181, 187, 190, 197, 198, 212, 213, 216, 217, 280, 281
Paraatheid	160, 162, 163, 164, 166, 168, 169, 170, 171, 184, 185, 186, 190, 191, 212, 213, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 243, 278, 279
Pensioen	139
Personeel	155, 159, 163, 164, 171, 191, 212, 217, 221, 222, 227, 283
Propaganda, zie Voorlichting en propaganda	
Rapporten	146, 147, 148, 149, 150, 151, 157, 211, 215
Reëngagement	141, 163
Regelingen, zie Aanwijzingen	
Reglementen, zie Aanwijzingen	
Reorganisatie	139, 144, 145, 149, 158, 169, 181, 182, 206, 212, 221
Reserve-personeel	142, 143, 144, 146, 148, 149, 151, 152, 158, 160, 167, 168, 170, 171, 189, 191, 206, 208, 212, 213, 214, 217, 220, 224, 226

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
Richtlijnen, zie Aanwijzingen	
Schietoefeningen	142, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 162, 169, 171, 216, 223, 280
Schoeisel	228-242
Schoen- en kleermakers	168, 186, 190, 228-243
Selectie dienstplichtigen	139
Steunverlening	149, 153, 157
Straffen	138
Strategie,	151, 156
Taktiek	138, 139, 159, 214, 220
Taptoes, zie defilé's	
Tenuen, uniformen	139, 141, 144, 150, 151, 159, 166, 168, 189, 209, 213, 214, 218, 221, 222, 224, 225, 226, 227
Toelagen	140, 151, 154
Toezicht, zie Inspecties	
Uitrusting	142
Vaandels en standaarden	150, 164, 165
Veiligheid	142, 154, 155, 156, 159, 161, 166, 170, 171, 180, 197, 198, 199, 210, 212, 215, 216, 218, 219, 221, 222, 227, 236, 279, 280, 283
Verbindingen	152, 169, 171, 177, 178, 180, 181, 190, 210, 213, 215, 223, 225, 283
Verbintenissen	142, 157, 168, 171, 215, 227
Vergoedingen, zie Toelagen	
Verkeer en Vervoer	149, 150, 151, 153, 158, 169, 170, 172, 176, 181, 183, 186, 189, 192, 229, 237, 279
Voeding	148, 152, 163, 171, 178, 181, 182, 185, 186, 198, 211, 216, 224, 228-242

<i>onderwerp</i>	<i>inv.nr.</i>
Voertuigen, zie Materieel	
Voorgeoefenden	143, 146, 147, 158, 222
Voorlichting en propaganda	155, 156, 158, 165, 166, 167, 168, 195, 197, 205, 210, 213, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 229, 279, 283
Voorschriften	150, 151, 165, 175, 178, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 192, 194, 215, 231, 239, 241, 282
Vordering	225
Vrijstelling van opkomst	179, 191
Waarderingen, zie Beloningen	
Wapens en munitie	157, 159, 160, 161, 162, 164, 166, 169, 170, 171, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 223, 236, 280, 282
Werklieden, militaire	138, 139, 140, 147, 171, 174, 180, 181, 191, 236, 238, 239, 240, 243
Werkzaamheden	156, 197, 198, 206, 210, 212, 213, 220, 222
Wetten, besluiten, beschikkingen	140, 148
Wielrijders	139, 155, 156, 157, 174, 212, 213
Zadelmakers	139, 186, 243
Zakboekjes	148, 149, 171, 189, 190, 218, 219